

Mia Jagunić

Knjižnica Špansko-jug, Knjižnice grada Zagreba

mia.jagunic@kgz.hr

ISSN 1845-2434

[CC BY 4.0](#)

Ana Šafran Modrić

Knjižnica Špansko-jug, Knjižnice grada Zagreba

ana.safran@kgz.hr

***Šprehajmo njemački* u Knjižnici Špansko-jug**

Let's speak German in Špansko-jug Library

Stručni rad

Sažetak: Cilj je ovoga rada prikazati program pričaonice za djecu koja se pod nazivom *Šprehajmo njemački* provodi u Knjižnici Špansko-jug. Pričaonica je osmišljena kao program učenja njemačkoga jezika za djecu uzrasta od četiri do šest godina koja su aktivni članovi Knjižnice. Program provodi volonterka, profesorica njemačkoga jezika i književnosti i pedagoginja s iskustvom poučavanja i rada s djecom. Ovim se programom nastoji senzibilizirati djecu vezano uz njemački jezik i kulturu te ih poticati na rano učenje stranoga jezika. U radu će biti prikazani pozitivni učinci ranog učenja stranog jezika za djecu, kao i važnost organizacije ovakvih aktivnosti za knjižnicu, uz osvrt na dinamiku i način provođenja pričaonice.

Ključne riječi: Knjižnice grada Zagreba, narodne knjižnice, njemački jezik, provođenje aktivnosti, učenje stranog jezika

Uvod

Narodna je knjižnica mjesto susreta, druženja, kulturnih događanja, učenja, razmjene znanja i informacija, mjesto poticanja i razvijanja čitateljskih navika, cjeloživotnog učenja, rasta i razvoja, i odraslih i djece. Dostupna je svima, a jedna od njezinih glavnih zadaća jest osluškivati i zadovoljavati potrebe svojih korisnika. Zbog svega navedenoga narodne se knjižnice ističu kao kulturna žarišta svojih lokalnih sredina, takozvani „treći prostor” zajednice. One pridonose osobnom, društvenom i kulturnom razvoju pojedinca, stvarajući obrazovano, informirano i kreativno društvo. U istom kontekstu, *IFLA-ine smjernice za narodne knjižnice* (2011) knjižnicu uspoređuju s dnevnim boravkom zajednice koji se koristi za istraživanje, edukaciju i odmor.

Svaka se pojedina knjižnica nalazi u svom jedinstvenom okružju koje čine njezini, jednako tako jedinstveni korisnici. Kako bi bila u stanju odgovoriti na njihove potrebe, uz opće preporuke, svaka bi knjižnica trebala izrađivati vlastite smjernice za izgradnju zbirke koje će svojim fondom podupirati programe koji se u knjižnici provode, ali i obogaćivati njihovu kvalitetu. Osim toga, važno je prepoznati i zadovoljiti korisničke potrebe organizacijom prikladnih radionica, književnih tribina i raznih susreta usko povezanih s knjigom, čitanjem i društvom.

Često je spominjana izreka kako na mladima svijet ostaje, no jednako tako bitno je osvijestiti da s njima sve i započinje. Kultura te norme i vrijednosti koje sadržava uče se, pa je stoga bitno oblikovati i usmjeravati djecu od najranije dobi. Knjižnica kao produženi medij ima važnu ulogu upravo u tome. Knjižnice grada Zagreba (u daljnjem tekstu KGZ) stoga su od siječnja 2017. godine omogućile besplatno članstvo za djecu koja imaju prebivalište u Zagrebu ili Zaprešiću do kraja kalendarske godine u kojoj navršavaju 15 godina, a prije toga to je bilo omogućeno osobama s invaliditetom, osobama s posebnim potrebama, hrvatskim ratnim vojnim invalidima Domovinskog rata te primateljima socijalne pomoći (Pravila Knjižnica grada Zagreba, 2022).

Naselje Špansko prepuno je mladih obitelji s većim brojem djece pa je zbog toga u Knjižnici Špansko-jug, uz mnoštvo drugih radionica i događanja za najmlađe, pokrenuta i pričaonica pod nazivom *Šprehajmo njemački*, namijenjena djeci od četiri do šest godina, uz jedini uvjet da su polaznici aktivni članovi Knjižnice, odnosno korisnici Odjela za djecu i mladež. Program se održava dva puta mjesečno, a provodi ga volonterka koja je profesorica njemačkog jezika i književnosti te pedagoginja s iskustvom u poučavanju i radu s djecom.

Jedan je od ciljeva ovog programa senzibiliziranje djece za druge kulture i običaje, a u sklopu pričaonice djeca se susreću sa stranim jezikom, u ovom primjeru njemačkim i tako dolaze do novih spoznaja i izlaze iz poznatih im okvira, postajući otvorenija i svjesnija drugih načina života. Osim toga, učenje ima mnoge prednosti za pravilan rast i razvoj dječjeg mozga, a neupitan je i proces socijalizacije i interakcije s drugom djecom. Kako će većina polaznika nastaviti učiti jezik i u okviru formalnog školovanja, pričaonica im može poslužiti kao koristan temelj za daljnje stjecanje znanja. Usto, dodatni je cilj aktivnosti i da im Knjižnica postane poznato i omiljeno mjesto kojemu će se rado vraćati i u starijoj životnoj dobi.

Pričaonica *Šprehajmo njemački*

Pričaonica učenja njemačkoga jezika provodi se od siječnja 2023. godine uz neizostavnu pomoć volonterke koja ju vodi i besplatna je za korisničku skupinu kojoj je namijenjena, koja, kao što je spomenuto, ima pravo i na besplatan upis. Knjižnica time djeci omogućuje

pristupačno učenje, u skladu s pravom na obrazovanje koje mora biti besplatno, kvalitetno i svima dostupno, kao što se ističe u *Općoj deklaraciji o ljudskim pravima* Ujedinjenih naroda (UN). Zahvaljujući ovakvom programu, djeca mogu usvojiti osnove njemačkoga jezika, bez obzira na ekonomske ili socijalne razlike.

Program pričaonice održava se tijekom školske godine, s pauzom za vrijeme školskih praznika. Prijave za sudjelovanje obvezne su, a roditelji djecu prijavljuju osobno u knjižnici, e-mailom ili telefonom. Zbog velikog interesa djece i odraslih, primarno roditelja koji su prepoznali vrijednost ove aktivnosti, formirane su dvije grupe polaznika, a svaka broji po dvanaestero djece. Pričaonica za svaku grupu traje 45 minuta, a održava se dva puta mjesečno, subotom od 9 do 11 sati.

Za izvođenje aktivnosti osiguran je prostor u igraonici na Odjelu za djecu i mladež kako bi sudionici imali ugodnu radnu atmosferu, a započinje organiziranim preliminarnim satom na kojem se djeca i volonterka upoznaju. Kako su polaznici djeca nižeg uzrasta, program učenja prilagođen je njihovim sposobnostima i koncentraciji, a svaka pričaonica započinje razgibavanjem i plesom uz pjesmicu na njemačkom jeziku, što pridonosi opuštanju i razvoju koncentracije za učenje te razradu pripremljene teme.

Slika 1. Prvi dio pričaonice, razgibavanje i ples uz pjesmicu na njemačkom jeziku

Za svaki je pojedini susret isplanirana i pripremljena određena tema koju sudionici potom razrađuju pomoću priče, pjevanja pjesmica i crtanja, učeći tako kroz igru i druženje. Teme odgovaraju djetetovom iskustvenom svijetu, odnosno njegovoj svakodnevici, od obitelji i prijatelja, brojeva, boja, životinja, preko vremenskih pojava pa sve do ljudskih zanimanja, hobija i slobodnog vremena. Prilagođene su dječjoj dobi, a što su djeca starija, uvode se strukturiranije i kompleksnije teme, poput one o stranim kulturama i običajima, što pruža dodatnu vrijednost interkulturnog učenja.

Važno je napomenuti kako volonterka s polaznicima većinu vremena komunicira na njemačkom jeziku, uključujući i sva postavljena pitanja, primjedbe i upute, kako bi bili što izloženiji jeziku, potičući ih tako na njegovu aktivnu upotrebu.

U drugom dijelu pričaonice djeca sjede za stolom i sudjeluju na način primjeren njihovoj dobi – većina polaznika još ne zna čitati ni pisati, ali prepoznaje neka slova i brojeve. Primjer je jedne aktivnosti učenja kroz igru da dijete na njemačkom kaže jedan broj, nakon čega svi zajedno toliko puta pljesnu. Drugi se primjer odnosi na učenje boja: kada im volonterka pokaže određenu boju, djeca njezin naziv izgovore na njemačkom, a isto načelo vrijedi i za učenje ostalih pojmova. U ovome dijelu djeca ne uče samo njemački jezik, već i boje, brojeve i životinje na svom materinskom jeziku, koji je još uvijek u fazi ekspanzije.

Slika 2. Drugi dio pričaonice, djeca slušaju i ponavljaju za volonterkom nove pojmove

Pred kraj pričaonice slijedi dio u kojemu djeca crtaju ili boje crteže, dok je sam kraj ponovno rezerviran za razgibavanje i ples uz pjesmice na njemačkom jeziku.

Trajanje pričaonice primjereno je sposobnosti djece tog uzrasta da zadrže koncentraciju, a da im sadržaj i program budu u granicama zanimljivog, ali i zabavnog te da se ne osjećaju preopterećeno kako ne bi stvorili otpor i razvili negativnu emociju prema njemačkom jeziku, ali i učenju općenito.

Za svakog polaznika volonterka kreira mapu (*portfolio*) koja sadržava sve što se na pojedinom satu obrađuje, uz dodatne materijale za rješavanje kod kuće za one koji to žele. Osim toga, nakon svakog sata i roditeljima se šalju materijali za učenje kod kuće: pjesmice koje su se taj dan na pričaonici slušale i obrađivale, uz stalno isticanje važnosti konstantne izloženosti stranom jeziku. S obzirom na to da djeca uče jezik pomoću ritmičkih obrazaca, preporuka je izlagati ih što više prikladnim sadržajima, primjerice pjesmicama i povremeno medijima na njemačkom jeziku.

Dobrobiti pričaonice za djecu

Radoznanost djece glavni je pokretač u učenju, a potrebno ju je održavati odgojno-obrazovnim radom, igrom i drugim načinima aktivnosti. Kako se ističe u literaturi o učenju u predškolskoj dobi „igrajući se djeca stječu osnovna znanja i navike na osnovu čega se razvijaju najjednostavniji oblici učenja. Intelektualni odgoj ima zadatak bogatiti dječje iskustvo i poticati razvoj intelektualnih sposobnosti putem odabranih sadržaja iz prirodne i društvene sredine i razvijati kod djece motivaciju za učenje“ (Selimović i Karić, 2011: 154).

Postoji više definicija i kategorija učenja, a u ovome radu predstaviti će se podjela ponuđena u *Memorandumu o cjeloživotnom učenju* (Commission of the European Communities, 2000: 8), u kojemu se razlikuju tri kategorije svrhovitog učenja: formalno učenje – odnosi se na institucionalno učenje koje rezultira diplomama i kvalifikacijama; neformalno učenje – zbiva se paralelno s tradicionalnim sustavima obrazovanja i obuke te ne vodi do formalnih potvrda i, posljednje, informalno učenje za koje ne mora postojati namjera pa pojedinac i ne mora biti svjestan svoga učenja.

Program pričaonice *Šprehajmo njemački* prema toj bi se podjeli svrstao u neformalno učenje, ali i u učenje kroz igru koja je primjerena dobi polaznika. Učeći i igrajući se, dijete razvija i spoznaje sebe, svoju okolinu, kulturu i traži svoje mjesto u njoj. Kako navodi Giddens (2007: 22), „kultura označava način života pojedinca u društvu ili društvenim skupinama. Ona uključuje način odijevanja, običaje, obiteljski život, vjeru, i iskorištavanje slobodnog vremena.“ U svijetu postoje razne kulture koje se razlikuju ne samo po uvjerenjima nego i društveno prihvatljivom ponašanju, prihvaćenim običajima te naučenim obrascima ponašanja. Prihvatljivi oblici ponašanja razlikuju se među kulturama, pa ono što je u nekoj općeprihvaćeno, u drugoj može biti uvredljivo. Giddens također govori i o usvajanju tih obrazaca (2007: 26), a „proces kojim djeca i ostali novi članovi društva uče o načinu života u svojem društvu zove se socijalizacija“.

Dodatnu definiciju daju i Selimović i Karić (2011: 155) navodeći da je socijalizacija proces tijekom kojega „individualnom interakcijom sa svojom socijalnom sredinom pojedinac usvaja znanja, vještine, navike, stavove, vrijednosti i druge spoznaje, koje su mu potrebne za uspješno funkcioniranje u sredini u kojoj živi“.

Socijalizacija kao proces zbiva se u grupi, u komunikaciji, a živeći s drugim ljudima, dijete uči djelovati u društvu postajući socijalno razvijena ličnost. Pritom se ističu dvije velike faze socijalizacije: „primarna socijalizacija pojavljuje se u ranome i kasnome djetinjstvu i najintenzivnije je razdoblje kulturnog učenja. To je vrijeme kada djeca uče jezik i temelje ponašanja, koje je osnova kasnijeg učenja. Sekundarna socijalizacija se zbiva u kasnome djetinjstvu i traje do zrelosti. U toj fazi drugi oblici socijalizacije preuzimaju od obitelji dio odgovornosti. Škola, skupine vršnjaka, organizacije, mediji i radna mjesta za pojedinca postaju socijalizacijske sile. Društvene interakcije u tim skupinama i ustanovama pomažu

ljudima da nauče vrijednosti, norme i uvjerenja koja oblikuju njihovu kulturu.” (Giddens, 2007: 28).

Jedno od obilježja kulture jest i jezik – učenje materinskog jezika učenje je o vlastitoj kulturi i ponašanjima u njoj, dok učenje stranog jezika pomaže u spoznaji svoje, ali i osvještavanju druge kulture te se samim time razvija svijest o različitostima i smanjuje strah od nepoznatoga. Na taj način i spomenuta pričaonica pomaže djeci u učenju i materinskog i stranoga jezika te nove kulture, što im osigurava potencijal da se jednoga dana razviju u slobodoumne, tolerantne i razumne odrasle osobe.

Pričaonica *Šprehajmo njemački* nastoji roditeljima skrenuti pozornost na važnost ranog učenja stranih jezika za opći djetetov razvoj, ali i široj korisničkoj zajednici naglasiti pozitivne učinke na djetetovu ličnost, zbog čega bi rano učenje trebalo postati standard odgojno-obrazovnog sustava, a ne privilegija. Djeca su u ranoj dobi osobito znatiželjna i otvorena te se s novim stranim jezikom susreću sa zanimanjem, bez nesigurnosti i kompleksa, što dovodi do pozitivnih razvojnih psiholoških procesa. Obitelj u ovom važnom procesu može imati ključnu ulogu. Naime, roditelji svojim stavom o učenju stranog jezika mogu uvelike utjecati na dijete: ako je njihov stav pozitivan, oni će na dijete djelovati motivirajuće, za razliku od roditelja koji zauzimaju negativan ili nezainteresiran stav. Kako bi se roditelje potaknulo na dublje razumijevanje tih prednosti, volonterka je u Knjižnici Špansko-jug održala i predavanje o dobrobitima ranog učenja stranog jezika kako bi ponajprije roditeljima, ali i svima zainteresiranima, dodatno osvijestila važnost izlaganja djece stranim jezicima i potaknula roditelje i odgojitelje da djeci omoguće učenje stranog jezika.

Blažević (2012: 20) u svojem radu iznosi da se pojam rano učenje stranih jezika odnosi na „proces sustavnog senzibiliziranja djeteta za uspostavljanje i njegovanje kontakta s više jezika u okviru predškolskoga odgoja i obrazovanja”. Djeca trebaju bogato jezično okruženje kako bi od različitih osoba čula različite jezike, a za učenje stranog jezika nikada nije prerano kada to provodi educirana osoba. U najranijoj dobi djeca imaju veliku sposobnost usvojiti strani izgovor kao što je objašnjeno u dokumentarnom filmu *Wir Sprechen Deutsch! Und du?* objavljenom na kanalu Youtube ustanove Goethe-Institut Kroatien (*Wir Sprechen Deutsch! Und du?*, 2016).

Petrović (2004) spominje učenje stranih jezika „u dobi od pete do desete godine života koje je posljedica organiziranoga i sustavnoga poučavanja skupina učenika u vrtićima i nižim razredima osnovnih škola”. Ovdje se rano učenje stranoga jezika odnosi i na predškolski i školski uzrast, točnije od prvoga do četvrtog razreda osnovne škole. Kako pričaonica *Šprehajmo njemački* okuplja djecu uzrasta od četiri do šest godina, izvrsno se uklapa u spomenuti teorijski okvir ranog učenja stranog jezika.

Da bi se odagnao strah roditelja vezano uz to hoće li tako rana izloženost stranom jeziku otežati proces usvajanja materinskog jezika, autori Roglić i Sporiš (2011: 5) navode sljedeće:

„djeca u toj dobi već su ovladala materinskim jezikom, te su spremna i otvorena za susret s novim jezikom i kulturom koju upoznaju učeći taj jezik“.

Blažević (2012: 33) zaključuje da „rani početak učenja stranoga jezika može dovesti do općeg napretka djetetova razvoja jer se u toj ranoj fazi djetete nalazi u dinamičnome stadiju razvoja, a rano učenje razvija povećanu sposobnost usvajanja stranih jezika tijekom cijeloga života“. Primjerice, ako se jezik počne učiti u ranijoj dobi, poslije se otvara prostor i za usvajanje drugih stranih jezika.

U prethodno spomenutom dokumentarnom filmu *Wir Sprechen Deutsch! Und du?* prikazano je slovensko empirijsko istraživanje o ranom učenju stranih jezika. Naime, istraživanje upućuje na to da su učenici koji su prvo učili njemački, a zatim engleski jezik, tim jezicima bolje vladali, odnosno na višoj razini, od vršnjaka koji su prvo učili engleski pa njemački jezik. Jedan od razloga za to jest što učenici smatraju kako im je engleski jezik dovoljan za sve komunikacijske potrebe i nisu motivirani za daljnje učenje drugih stranih jezika. Takav pristup u suvremenom svijetu nije održiv jer za uspješnu poslovnu komunikaciju sve poželjnije postaje znanje više stranih jezika.

Blažević (2012: 33) još navodi da su istraživanja pokazala „kako odgoj, odnosno obrazovanje dodatnim stranim jezikom jača i potiče komunikacijsku svijest djeteta u njegovom materinskom jeziku. Djeca koja imaju pristup još jednom jezikom osim svojemu materinskom, naginju tome da koncepte i pojmove naučene na stranom jeziku prenose na materinski i obrnuto. Mozak koji je bio izlagan kontaktu s više jezika procesom obrađivanja informacija iz istih potiče razvoj i ostalih kognitivnih sposobnosti.“ To, u konačnici, znači da djeca približavanjem tuđoj kulturi upoznaju i vlastiti svijet.

Potrebno je spomenuti kako je rano učenje stranog jezika ujedno i podrška interkulturnom odgoju i obrazovanju. Kao što je već spomenuto, učeći strani jezik, djeca uče i o stranim kulturama, njihovim značajkama i posebnostima. To se zatim pozitivno odražava na intelektualne sposobnosti i na fleksibilnost u razmišljanju. Ujedno se povećava djetetova tolerancija i stvaraju temelji za razumijevanje i uvažavanje drugih kultura. Aktivnosti ranog učenja stranih jezika kod djeteta predškolske dobi jačaju vještine razumijevanja, izražavanja, komuniciranja i rješavanja problema, te mu omogućuju uspješniju interakciju s vršnjacima i odraslima. Također je utvrđeno kako iste te aktivnosti mogu povećati sposobnost koncentracije te jačati samopouzdanje. Iz svega spomenutoga proizlazi da ideja ranoga učenja stranih jezika znači podršku cjeloživotnom obrazovanju. To se, naravno, uklapa u zadovoljavanje potreba korisnika za cjeloživotnim učenjem (Narodna knjižnica: IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga, 2003: 24).

Dobrobiti pričaonice za Knjižnicu

Kako je prethodno spomenuto, omogućavanje pristupačnog učenja provedbom pričaonice *Šprehajmo njemački* u skladu je s UN-ovim dokumentima o ljudskim pravima. U *Općoj deklaraciji o ljudskim pravima* UN-a ističe se da „svatko ima pravo na obrazovanje te da obrazovanje mora biti besplatno“ (Odluka o objavi Opće deklaracije o ljudskim pravima, 2009). U *Smjernicama za knjižnične usluge za bebe i djecu rane dobi* (2008: 11) također se ističe „pravo svakog djeteta da u potpunosti razvije svoje mogućnosti“.

Vrijedi istaknuti da je program ove pričaonice u skladu i s UN-ovim ciljevima održivog razvoja (United Nations, 2015): s ciljem 1 koji zagovara ukidanje svih oblika siromaštva (jer besplatno učenje pridonosi inkluziji i izjednačava mogućnosti polaznika svih ekonomskih skupina), s ciljem 4 koji potiče dostupnost kvalitetnog obrazovanja (pričaonicu vodi volonterka s potrebnim kvalifikacijama) te s ciljem 11 kojim se gradove i zajednice želi učiniti inkluzivnima, sigurnima, fleksibilnima i održivima.

Zahvaljujući ovom programu i volonterki koja ga provodi, Knjižnica se dodatno profilirala kao ustanova koja podupire i osigurava besplatne korisničke usluge, omogućuje pristup znanju i nudi resurse u njegovu stjecanju, što je u skladu s međunarodnim dokumentima, smjernicama i trendovima u poslovanju narodnih knjižnica.

Osim djece, sudjelovanjem u ovom programu prednosti ostvaruju i volonteri. Naime, volonteri u KGZ-u na temelju volonterskog ugovora ostvaruju besplatno jednogodišnje članstvo te dobivaju preporuke za svoj vrijedan doprinos.

Svakodnevni izazovi

Potrebno je spomenuti kako i provedba volonterskih aktivnosti donosi svoje izazove, a ponajprije je zahtjevno pronaći volontera koji je adekvatan za provođenje radionica za djecu. Osim što volonter treba znati raditi s djecom, svakako je poželjno da ima i stručno obrazovanje u području u kojem volontira. Točnije, ako provodi radionice njemačkog jezika, poželjno je da volonter ima već završeno formalno obrazovanje (npr. završen studij germanistike) ili da je apsolvent. Na taj se način djeci osigurava stručna podrška u programima koji se provode u Knjižnici.

Kontinuitet u provođenju radionica također je važan čimbenik za kvalitetu programa i odaziv djece, dok volonteri u određenim okolnostima znaju prekidati suradnju zbog završetka studija, pronalaska posla ili preseljenja i ponekad im je teško pronaći zamjenu kako bi se radionice nastavile održavati. U primjeru Knjižnice Špansko-jug, koja se nalazi na rubnom, zapadnom dijelu grada Zagreba, posebno je izazovno pronaći volontere koji nisu orijentirani na centar grada. Knjižnica stoga volontere traži lokalno, u naselju Špansko, čime

je eliminiran čimbenik udaljenosti. Sve to dovodi do toga da zajednica aktivno sudjeluje u kulturnim programima koji se provode u Knjižnici.

Osim volontera, izazov znaju predstavljati i roditelji ako ne shvate ozbiljnost programa te ne vode brigu o redovitim dolascima djece na radionice, unatoč iznimnom trudu volontera koji svoje slobodno vrijeme ulažu u provođenje ovakvih programa. To se odražava i na knjižničare koji također ulažu silne napore u pronalazak volontera, animaciju djece i usklađivanje ostalih programa kako bi se radionice mogle nesmetano održavati.

Zaključak

U prvome dijelu članka prikazana je svrha i narav narodnih knjižnica kao mjesta susreta i kulturnih događanja, ali i mjesta koja nude podlogu cjeloživotnom učenju. Narodne knjižnice žive sa svojom zajednicom, pridonose osobnom, društvenom i kulturnom razvoju pojedinaca te imaju potencijal oblikovanja mladih, ali i odraslih.

U dijelu članka posvećenom pričaonici *Šprehajmo njemački* istaknuto je kako se pričaonica provodi te da ju vodi volonterka koja je profesorica i pedagoginja, čime je djeci omogućena stručna podrška u učenju stranoga jezika. Polaznici pričaonice obvezno su članovi Knjižnice, čime se potiče upis nove djece u Knjižnicu i povećava broj postojećih članova. S obzirom na to da je pričaonica za članove KGZ-a besplatna te svima dostupna, u skladu je s međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima, ali i održivim razvojem. Sukladno tome, višestruko pridonosi svojim korisnicima, a naročito najosjetljivijoj skupini društva, djeci. Kada zajednica ulaže u njih, posredno ulaže u bolje društvo i bolju budućnost.

Ovim programom Knjižnica ujedno djeci omogućuje usvajanje novih znanja o stranome jeziku, ali i materinskom, potiče cjelokupan kognitivni i psihosocijalni razvoj djetetove ličnosti, toleranciju i bolje razumijevanje sebe i drugih te doprinosi inkluziji jer ne čini razliku između potencijalno različitih ekonomskih skupina.

Kako bi se provjerilo zadovoljstvo polaznika pričaonice, knjižničarke su razgovorom s roditeljima i djecom doznale i njihovo mišljenje: roditelji su istaknuli prednosti da djeca imaju više samopouzdanja što je posljedica usvajanja novih znanja, razvijaju nove socijalne vještine, grade povjerenje i dolazak u Knjižnicu predstavlja im radost i ugodu. S tom ugodom djeca na podsvjesnoj razini povezuju učenje u Knjižnici i rado nastavljaju dolaziti na pričaonicu.

Zahvaljujući uspješnoj suradnji knjižničarki i volonterke, ustrajnosti i entuzijazmu svih uključenih, ovakvi se programi mogu nastaviti provoditi i obogaćivati lokalne zajednice. Roditelji prepoznaju dobrobiti za svoju djecu koje iz ovakvih programa proizlaze te ih potiču na sudjelovanje, čime ohrabruju i podupiru knjižničarke u njihovim naporima.

Literatura

1. Blažević, S. (2012) *Modeli učenja njemačkoga jezika u ranoj dobi*. Diplomski rad. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
2. *Commission of the European Communities*. A Memorandum on Lifelong Learning, Commission Staff Working Paper SEC 1832. Brussels, 2000. Dostupno na: https://arhiv.acs.si/dokumenti/Memorandum_on_Lifelong_Learning.pdf [27.03.2023.]
3. Giddens, A. (2007) *Sociologija*. 4. englesko izd. Zagreb: Nakladni zavod Globus.
4. *IFLA-ine smjernice za narodne knjižnice*. (2011) 2. hrvatsko izd. (prema 2. izmijenjenom izd. izvornika). Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo.
5. *Pravila Knjižnica grada Zagreba*. Knjižnice grada Zagreba. Dostupno na: <https://www.kgz.hr/hr/informacije/upisi-i-posudba-196/pravila-knjiznica-grada-zagreba-40217/40217> [28.03.2023.]
6. *Narodna knjižnica: IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga*. (2003) Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo.
7. Odluka o objavi Opće deklaracije o ljudskim pravima (2009) *Narodne novine* 12, 143. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/medunarodni/2009_11_12_143.html [27.03.2023.]
8. Petrović, E. (2004) Kratka povijest ranog učenja stranih jezika, osječka iskustva. *Život i škola*, 12(2), str. 24–32. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/40180> [27.03.2023.]
9. Roglić, N. i Sporiš, M. (2011) *Spiel mit Spielko*. Zagreb: Školska knjiga.
10. Selimović, H. i Karić, E. (2011) Učenje djece predškolske dobi. *Metodički obzori*, 11(6), str. 145–160. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/106032> [28.03.2023.]
11. *Smjernice za knjižnične usluge za bebe i djecu rane dobi*. (2008) Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo.
12. *United Nations. Transforming our world: the 2030 agenda for sustainable development*. Dostupno na: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf> [27.03.2023.]
13. *Wir Sprechen Deutsch! Und du?* (2016) Goethe-Institut Kroatien. YouTube, 18. 4. Dostupno na: <https://www.youtube.com/watch?v=ynF5Gd1yUJo> [28.03.2023.]